

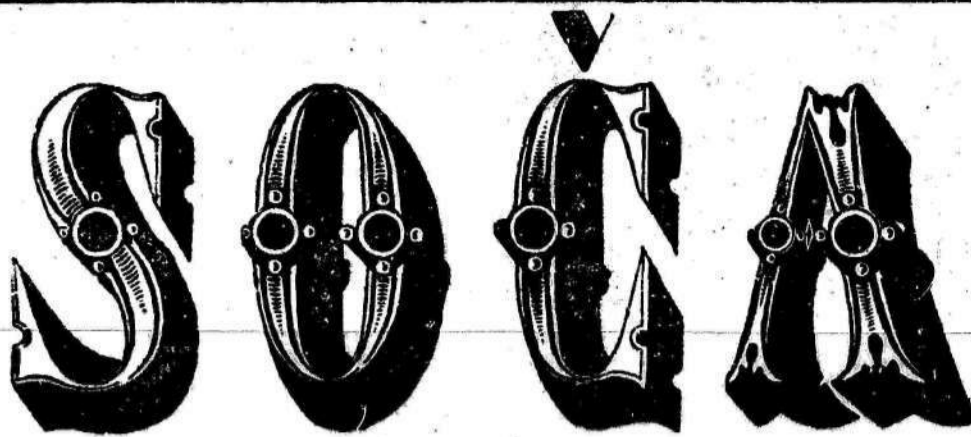
„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstnu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Naša sprava.

III.

„Pogajalci niso imeli nobenega mandata.“ — Tako trde nasprotniki naše sprave v pogovorih med seboj in v javnih listih; — prav posebno očitajo pa to zastopnikom svoje, konservativne, stranke. Naj tudi to preporno vprašanje nekoliko pojasnimo. Misel o spravi se ni rodila v eni noči, tudi v enem tednu ne, ampak razpravljala se je v privatnih krogih že dolgo med možni ene in druge stranke in tudi časopisi so jo že nekoliko časa pretresali. Te razprave so pa ravno jasno pokazale, da navzkrižnost mej strankama ni tolika, da bi se ne dala po prijazni poti poravnati in zato je lepa misel kmalo povsod vzbudila blago željo, pri nekaterih vnetih rodoljubih celo hrepenenje po spravi.

Možje naz kmetov, znani rodoljubi in še bolj znani poštenjaki, kateri imajo upliv na prosto ljudstvo, ter so njegovi najnaravnejši posredovalci in zastopniki, so prihajali v mesto, ter so nujno trkali na duri zastopnikov ene in druge stranke proseči: za Boga, pustimo vsak nekoliko in spravimo se! To je bil prvi najveljavnejši mandat, katerega smo prejeli, predno sta začela odbora „Soče“ in „Gorice“ pretresovati, ali in kako naj se sprava sklepa. — Drugi mandat so dobili pogajalci ene in druge stranke vsak od svojega društvenega odbora — in vse, kar so storili in dognali, je dognano samo v mejah tega mandata; — kajti razgovorjati se in sklepati o tem, ali se imati društvi razpustiti ali ne, to so pridržali društvenima občanima z b e r o m a, katera bodeta v ta namen v kratkem sklicana. Kar se tiče lista „Soče“, to je le pogojno sklenjeno, da bode organ novega društva, ako se ono potrdi. Nova društva snovati, za to pa ne treba nobenega mandata. Zadosta, da se nekateri možje o programu zedinijo, stvar vladi naznanijo, in če ni od te strani nobene ovire, privabijo društvenikov, kateri so glede programa z njimi enih misli.

Tretji mandat nam je dala naša vest, katera nam je velela nehati nemoralčen, bratovski prepir v skupni oči ovi hiši; saj nas brati ljubezen do ene matere, do ene domovine, do enega jezika — in če hočete, veže nas tudi ena vera. Da se ne maramo spuščati na opolzlo polje verskih razprav, — o tem vprašanji smo se po resnem razmišljanju zedinili in kar smo sklenili, to odobrujejo tudi najveljavnejši možje dosedajne slovenske konservativne stranke na Goriškem, možje obče znani in spoštovani po svojem značaju, in deloma tudi po svoji delavnosti za vero in za narod.

„Soča“ naj spoštuje vero in duhovenski stan in spoštljivo pa objektivno naj poroča o verskih in duhovniških zadevah.

Tako smo sklenili in po tem se hočemo ravnati. — Pri nas Slovencih se pač ne more resno govoriti o potrebi društva ali lista za brambo verskih pravic, kajti če prav pomislite, gospodje, je ves naš narod v širšem pomenu besede, kar se vere tiče, — eno samo, kompaktno katoliško društvo, kateremu predsedujejo v posameznih škofijah vladike, in katero vodite Vi č. g. duhovniki, tako rekoč kot društveni odborniki. Verski čut je povsod mej narodom vrlo vzbujen, — da bo tudi versko življenje i zdravo, i čvrsto, i krepko, — treba, da Vi č. gospodje po svojem poklicu, po zdravih načelih in po svojih močeh delate, kakor morajo odborniki vsakega društva skrbeti in delati, da ohranijo društvu živahnost in da mu zagotovijo uspešnost. — Če bodo slovenski listi o Vas in Vašem delovanju spoštljivo govorili in poročali, Vam naloga ne bode lahko pretežavna. Sicer pa Vam nikakor ne moremo in ne maramo braniti, da imate duhovniki svoj lastni organ. Mi ne delamo za dobiček, ampak za stvar — in se torej ne strašimo nikakoršne konkurence. To smemo pa vendar trditi, da je za nas na Goriškem gotovo najbolje, da imamo en sam ljudski lokalni list, kakor

bi bilo za vse Slovence najbolje, da bi imeli v zmislu naše sprave en sam politični veči časnik in da bi se vsi slovenski duhovniki v cerkvenih zadevah oklenili enega samega dobro uredovanega strokovnjaškega lista, kakor smo že zadnjič omenili. — Vsi listi bi imeli po tem lahko izdatno duševno in gnotno podporo, ter bi uspešno delali za blagor in čast naroda. — Vsak list ne more biti „omnibus“ za vse in če hoče to biti, je navadno „ex omnibus aliquid, ex toto nihil.“ Ne cepimo torej moči, ampak delajmo složno vsak v svojem delokrogu, da bomo vsi uspešno delali!

Gledé „Glasa“ so imeli trije zastopniki konservativne stranke še poseben mandat od vseh lastnikov lista, kateri so vsi se spravo zadovoljni, ter so v to privolili, da ima „Glas“ nehati. Menimo, da je tudi ta mandat zadosta veljaven.

Nek poseben mandat so jim pa dali tisti, kateri zdaj v svoji prevzetosti nepremišljeno brusijo jezike in peresa zoper sklenjeno poravnavo. Dokler so imeli svoj list, so roke križem držali, ter skoro celo breme na uredništvu ramena navalili. Urednik ali uredniki „Glasovi“ so imeli tudi druge naloge in svete dolžnosti, katerih niso mogli in niso smeli zaradi lista v nemar puščati — in za to jim je postalo breme pretežavno. Zrtve pa se smejo zahtevati le do neke meje in kedor jih zahteva, je dolžan tudi po svoji moči lajšati jih. Toda ker so č. g. nasprotniki, dasiravno kažejo njih dopisi v „Slovencu“ jako spretno moči, peresa odložili, ko je bil čas pisati in pomagati, so s tem pokazali, da se malo brigajo za list in so tako rekoč urednikom v roke vsilili ovi mandat, katerega zdaj izpodbijajo.

Gospodje! manj besedi in več djanja, pa pojde dobro. Če se bojite, da vtegnemo zavoziti, dobro! vprezite se tudi Vi v skupni voz, in pomagajte nam peljati po pravi poti; saj imate čile in zdrave moči za to. A ne vdrihajte po zraku, ne bojujte se zoper dozdevne verske sovražnike — katerih ni; marveč ravnajte premišljeno in posvetujte se resno se svojim rodoljubnim srcem, predno nadaljujete kameenje metati na mlado spravo, da v svoji mladostni prevzetosti pri najboljših in najčistejših namenih, katere vtegnete imeti za svojo sveto stvar — sami ne zavozite.

Dopisi.

Iz Krasa. (Izv. dop.) Njih Vel. presv. cesar, blagovolil je podariti Jožetu Forčiču iz Preserja pri Komnu 100 gld. kot pripoznanje in podporo za neutrudljivo prizadevanje in uspeh njegovega umnega kmetovanja.

Ta za vsakega napredek v vsakej stroki želečega rodoljuba vesela novica bode najizdaten „š r o f“ vsem tistim, ki se možu za napredek trudečemu rugajo in posmehujejo,

Večega znaka surovosti si človek vendar le ne more misliti, hakor je bil lansko leto zločin nekaterih paglavcev, ki so Forčiču mlade cepe polomili in porezali, čemur so se nekateri pametni hoteli biti gospodarji še celo posmehovali.

Ta milostni dar Carov naj Vam bode pa vrli Forčič največo maščevanje za storjeno Vam paglavsko škodo.

Opomniti moram pa, da so Preserčani, sosedlje Forčičevi, kaj čudne stvari božje. — Ko je bil namreč pred nekaj leti Forčič podžupan, pridobil jim je podpisan od družih merodajnih mož vladno podporo, če se ne motim, 300 gld. za napravo vodnjaka. Pogoj od vladne strani bil jim je pa stavljen, da morajo ograditi 2 orala občinskega pašnika, kateri prostor se bi na vladne stroške pogozdil. — Ali modre stvari božje preserske odbile so raje vladno potrebno podporo, kakor bi izpolnile njim dobro hoteli pogoj. Soli manjka, solil Na Krasu vse miruje z naravo vred ter pričakuje nesrečnega kraha prvezočenega zbog slabih letin, velicnih davkov in puhlega gospodarstva. Nekateri ho-

čejo trditi, da jim bodo zemljiške knjige, za katere se priprave uže pri naših c. k. sodnijah delajo, odrešilni mesijas. Leško da! Komenski cestni odbor snuje baje velikanske narise za preuravnavo vseh skladovnih cest; radi tega tudi sedanji slabi cestni stan. Toliko v razjasnilo vsem onim, ki se na ceste jezijo ter z njihovimi zabavljicami slavo inženirskih zmožnostj pa velike skrbi za stvar našim možem kratijo. Pa jih imajo. Ne, nikakor ne zabavljivce, marveč tatove. Našej komenskej sodniji posrečilo se je namreč, da je zasačila tri rokomavhe, ki so pred tremi dnevi župana Vojsčiškega okrali. Še časa nismo imeli, da bi tako zaželjene županove gnjati pojedli. Samo en kos s polento jim je prišel v del, pa še ta jim nij teknil, ker so ga v petek jedli. Prav! So Vam pa tudi tički. Bil je eden uže čez deset let, druga dva pa menda po šest v kajhi. Naša sodnija sledila jim je uže čez mesec dni in vedela je celo točno za dan, ko so imeli ulomiti k biljanskemu župniku, kjer so jih žendarmi v sobah župnikovih čakali; ali še komaj sedaj se je posrečilo jih z dokazi namreč zgnjati in kotli vkradenimi vdobiti. Bilo je zadnje dni pri nas več napadov in ves sum leti na-nje; če se posreči še kaj dokazov vdobiti, sedeti bo uže tičkom lepo kopico let. Ti fantje od fare so namreč Ostrovska iz Kobiljeglave Jazbec iz Svetega, in nek Mavri iz Kanalskega.

Iz Pazina v Istri, 29. jan. Včeraj točno ob poludne je bil na tukajšnji gimnaziji velik opravičen strah. Ko so ravno dijaci in učitelji razrede in gimnazijo zapuščali, je strašanski ropot v imenovanem poslopju nastal. Ulomile so se namreč mej drugim in prvim nadstropjem tako zvane „prostonoseče stopnjice“ ter so oni ropot uzročile. Žalibog, da nij bil strah uzročen po tem ropotu neopravičen, kajti pet profesorjev je bilo v istem času na stopnjicah in več dijakov pri izhodu, skoraj pod njimi. Na treh stopnjicah, katere so se v družem nadstropju vlomile, sta stala dva profesorja, trije za eno stopnjico niže. Eden izmej prvih dveh se je rešil tako, da se je prijel za držaj, ter je potem polagoma na druge stopnjice splazil; drugi pa, g. prof. Ivančič iz Selic pri Kobaridu doma, je padel s stopnjicami vred stoprv na stopnjice v prvem nadstropju ter potem še do parterra. Zunajno nij sicer poškodovan mnogo, toda tem nevarnejši je notrajni pretres; bali smo se zelo, da ne bode današnega dne dočakal, vendar nam dajejo današnja znamenja upanje, da bode zopet okreval; sicer pa nij še krize prestal.

Izmej dijakov je bil le eden nekoliko poškodovan, drugi so se le prestrašili in nevarnosti za zdaj srečno odšli.

O uzroku onega ulomka je za nas neuke o ovej stvari teško soditi. Nekateri menijo, da je slab in mehak kamen v prvi vrsti nesrečo uzročil; drugi zopet menijo, da so se stopnjice vsled popravljanja nekega oboka pod stopnjicami, ki se je koncem lanskega leta vršilo, razrušile; tretji pravijo, da niso bile stopnjice pravilno stavljene itd. Vsakako pa nijso tako zvane „prostonoseče stopnjice“ za javno poslopje sposobne, sicut figura docet.

Za zdaj dobi gimnazija provizorične stopnjice in nadejati se je, da se bode podučevanje uže v ponedeljek nadaljevalo.

Iz Črnegavrha, 2. febr. (Izv. dop.) Dandanes se po svetu mnogo knjig in časopisov čita in prebira. Ta navada se je zatrosila in razširila še precej tudi med priprosto ljudstvo. Prav je, da tudi naš kmet bere knjigo ali časopis, kadar ima nekaj prostega časa, posebno ob nedeljah in praznikih. To vidim in spoznavam sam pri sebi. Moj Bog, kaj pa hočem v nedeljavno začet, posebno zdaj v pozimskem času? V poletnem času grem vsaj nekoliko pohajkovati preko polja, tja na bližnjo njivo, da vidim, kako kaj letina kaže ali žito zori. Glavno opravilo ob nedeljah in praznikih pa mi je: 1. Služba božja, 2. Podučljivo berilo iz knjige ali časopisa, in 3. po litanih koza-

gg. Iv. Sicherl in E. Benedikt. 4. J. Kocijančič: Oblaku, zbor z bariton- in tenor-solo. 5. Boris Mirán: Izgubljeni sin, deklamuje g. Fr. Stajer. 6. C. Mašek: Pri zibelki, čveterospev. 7. Ljubezen domovine na tujem, govori g. A. Sterlé. 8. A. Nedvéd: Beseda sladka domovina, zbor s čveterospevom. 9. Boris Mirán: Fri Kritonu, klasična podoba, predstavljajo gg. Fr. Stajer, J. Verhovec, Fr. Hajek in J. Karliha. 10. Fr. Gerbic: Mojemu narodu, zbor z bariton-solo. Petje vodi gg. Fr. Gross.

Vabilo. V sezanski čitalnici bode dnè 6. febr. 1876 veselica z deklamacijo, petjem, glasbo beneško, plesom in igro: Bob iz Kranja. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 s. za osobo. K tej veselici u-ljudno vabi **ODBOR.**

Za uboge Heregovince. Poslednji denar in prodaja še ostalih 7 kvincev vina nabranega za uboge Heregovince v občini Doruberški, prejeli po č. g. župniku doruberškemu in odposlali odboru v Dalma-cijo 52 gld.

Javna zahvala.— Dne 16. septembra pret. leta sta mi pogorela hiša in hlev (štala) sé senom in slamo vred. Dobro, da sem bil pri naši „Sloveniji“ zavarovan. Ker mi je slavno vodstvo banke „Slovenije“ vso škodo, koju je c. komisija spoznala, koj pošteno plačalo, čutim se dolžnega, tudi javno prav lepo zahvaliti se sl. vodstvu. Zdalj gorko čutim, kako dobro je pod plaščem take mile matere biti. Torej vsem dragim kmetovalcem in posestnikom našo banko „Slovenijo“ gorko priporočam, da bode (z denarjem) potolažen, komur se nesreča pripeti.

Oj bodimo domači pri domačih!

Kamuje 29. januarija 1876.

ANTON VODOPIVEC,
posestnik v Kamujah h. št. 8.

Poslanica.

V SOLKANU, 2 februarja (Izv. dop.). Res je, da naša mladina peša v moralnem obziru; ali tega nij bila kriva samo tovarnica pri Soči, ampak večidel naši javni opravitelji, občinski in drugi, ki imajo skrbeti za duševni napredek prebivalstva, saj večina teh opraviteljev ne pozna potrebnih postav in nij zadosti vešča v prevažnih opravilih. Da je našim komunskim možem blagor večine prebivalcev prav malo na srcu in da ga ne razumejo, dokaz je bila zadnja starešinska seja, pri kateri so nekateri možje predlagali, naj se naloži 30% priklade na vse izravne davke in 20% na užitnino od mesa in vina. — Bolj razumni starešine vstavljali so se temu predlogu, češ, da nij treba te priklade, ker se primanjkljaj lahko pokrije sè sedajnimi dohodki, če bode gospodarstvo le količkaj zboljšalo se, kajti občani Solkanski so uže tako z davki preobloženi in večino njih živi trdi zaslužek.

A poslušajte, kaj je odgovoril nek starešina na pametno in opravičeno to opazko: „Sram naj bode naš komun, ki njima nobene priklade“. Iz tega razvidite dragi čitatelji, da pri nas zvonce nosijo ljudje, katerih zmožnosti so jako omejene in kar je še bolj žalostno, ne podučujejo jih bolj zmožni ljudje, ki bi lahko odvrnili take nepotrebne in škodljive viharje. Treba je torej, da se združijo omikani in bolj modri možje in veliki posestniki, da se vsi skup bolj zanimajo za javna opravila, da iztrebijo smetljaj iz pšernice in vstvarijo redno, mirno in srečno občino.

En velik posestnik.

Listnica upravnistva.

Slav. čit. v Trstu. Prejeli 2 gl. 30 s. za 1. sem. 1876; prosimo pa še 2 gld. za lans. Kmetovalca. C. g. J. S. v Lomu. Prejeli 2 gl. plačati je še „Sočo“ za celo l. 1875 4 gl. 60 s. Sl. čit. v Kobaridu. Prejeli 2 gl. 30 s., katere smo vpisali na rač. l. 1875 in prosimo še 2 gl. 30 s. do konec 1875 in prav toliko za 1. sem. 1876.—Zeitungsbureau v Ljubljani. Prejeli 2 gl., katere smo vknjižili na lansko leto.—„Soča“ in „Kmet.“ veljata za l. 1875 6 gl. 60 s.; vi pa ste nam poslali dozdamo samo 4 gl. 80 s., torej še 1 gl. 80 s. do konec lans. leta in 2 gl. 30 s. za 1. Sem. 1876.—G. A. K. v Oseku, Slavonija. Prejeli 2 gl. 30 s. do 1. julija 1876, pa prosimo še 1 gl. za pol leta lans. Kmetov.—G. Bratina v Koprju. Smo vam poslali zahtevane štev. Kmet. pa prosimo, da nam za staneš še ta mesec pošljete.

G. J. Gerlanc v Trstu. Prejeli 5 gld. 60 kr. za ostanek na Soči in 1 gl. na Kmet. za 1875, torej 3 gl. 40 kr. vpisali na 1876.—G. Anton Kariž, Merče. Prejeli 2 gl. 20 kr. do konec 1875. Če je taka, naj bo, zbrisemo staro.—G. V. P. Kerško. Prejeli 4 gl. 50 kr. za 1876, prosimo še 2 gl. za lanskega Kmet.—G. J. L. prof. v Mariboru. Prejeli 3 gld., 1.20 za lans. leto 1.80 za 1876.—C. g. F. H. na St. Viški

gori. Na Kmetovalcu še 1 gl.—Č. g. J. L. v Kredi.—Je bila pomota, ker nij prišlo na pravo mesto; ne zamerite!

Peter Sbuelz

kemikar in lekarničar

prevzel je s 1. januarjem 1876
ravnateljstvo lekarnice Kerpan-Poli
„pri Zamorcu“ blizo gostil-
ne treh kron. — Priporoča se
občinstvu.

Lekarnica Pontoni

pri zamorcih
v Raštelu v Gorici

ima glavno zalogo lekov domačih in inostranskih, posebno pa priporoča sledeča jako imenitna zdravila:

Pastilje Franconi iz tamarindovane kasije. Proti boleznim v grlu, kašlju, hripavosti, prehlajenju, kataru tudi kroničnem; koristijo tudi pridigarjem, učiteljem in pevcem. Vsaka škatljica ima Pontonijev pečat, na kar je treba paziti. Škatlja po 25 soldov.

Anaterinova voda Franconijeva proti boleznim v ustah in zobobolu po 60 soldov.

Ekstrakt iz tamarinda Franconijev, za čiščenje krvi, velja 40 soldov.

Merluzzovo olje iz ribe polenovke od Dorscha iz Norvegije po 70 soldov stekljenica

Restitutions fluid za konje, ki krepča in vzdržuje konje. Stekljenica velja 1 gl. 20.

Pravi Seidlitz-ovi praški, Mollovi po 1 gl. škatljica; pravi Sirup Paglianov iz Florence.

Meliso spirital od beneških menihov

Plaštri iz Brešije proti raznim boleznim;

Angleški balzam proti trganji,

Čistilne kroglice Dehaut-ove iz Bireza pri katerih zvičajuji nij potrebna dijeta

Sirup iz zelišč za prsno bolezen, katerega lahko rabijo otroci in odrasčeni.

Wilhelmov čaj za čiščenje krvi. Edina zaloga za našo deželo. —

Karol Zanetti

Kašelj

najhujši ozdravijo imenitne pastilje

Menotti

Seidlitz-Moll

edina in glavna zaloga v lekarnici Zanetti, prodaja se po 1 gld. škatlja.

Ekstrakt iz Tamarinda

najboljši in najmočnejši, kolikor jih je bilo dozdaj izdelovanih v raznih lekarnicah. Hiter pripomoček proti zagerljenosti, notranjem kataru, prsnem prehlajenju, driski, stane samo 40 soldov.

Zdravitni fluid

za konje (Restitutionsfluid) Ta lek ima lastnost, da izdržuje konje dolgo časa pri moči. Ene steklenice stane f l. 20 z navodom vred.

Pagliano Sirup

pravi iz Florence.

Čaj Wilhelm in Köllör

za čiščenje krvi.

Hofmanova Odontina

proti bolesti zobov. Najhujša in neprejeljiva bolečina jenja precej, če se eno kapljo tega leka vlije na bombaž in dene v votel zob.

Edina zaloga vsakovrstnih mineral-skih vod in sledečih posebnih lekov:

Absent Montovanov iz Benetok.—Prava Magnezija angleška Henry-Kroglice Blancard in Val let.—Zobna zmes Pfeffermanova. Popp, Sain de Buotemart.—Arabska Revalenta v prahu in testu —Prab za olajšanje prebavanja dr Gölis-ov.—Pastilje Vichy B. lin, George. Milo iz zelišč Borchard-ovo. Glicerina Hoffman.—Mesni ekstrakt Liebigov in vsakovrstna homeopatična zdravila.

Na Travniku prva lekarna sem od škofije.

Lekarnica v Gorici k črnemu medvedu (orso nero).

Lekarnica v Trstu in Poreču

OZNANILLO.

Podpisana si šteje v dolžnost naznanjati, da bode srečkanje v 10-teriji na korist za uboga Goriška dekleta, ki se je imelo vršiti uže v preteklem decembru, vsled ministerjalnega dekreta od 4. januarija štev. 126, — še le

8. decembra tek. leta.

Odložiti se je moralo za to, ker je ostalo še mnogo loterijskih srečk neprodanih in ker v mnogih krajih o tej loteriji niti vedeli niso.

Podpisana bode ob svojem času objavila prvi izkaz dotičnih dotikov.

MATILDA GROFINJA CORONINI.

Naznanilo!

Čestito občinstvo na Goriškem naj bi zapupno zavarovalo svoje imetje proti ognju ali svoje otroke za doto pri našem zastopniku gosp.

IVANU SEVERJU

koji Vas bode te dni obiskoval in ima ob enem tudi nalogo, da postavi zastopnike za naš zavod.

Za prvo občno zavarovalno banko SLOVENIJA

v Ljubljani.

Glavni zastop v Trstu

(pisarnica via Campanile N. 3, I. nad. pri Piazza Ponte rosso.)

Oznanilo.

Rasatti-jeva prodajal-nica je preložena v Küh-nel-ovo hišo na trg na-sproti škofijske palače.

Svilorejci!

Kakor v preteklih letih, pre-skrbljujem tudi letos popolnoma zdravo svilodno seme, domače in japonsko. Cena je po 6, 5 in 2 gld. unca, kakor je seme različno vzgojeno.

FRANCE pl. GIRONCOLI.